

Konsumenttvistnämndens beslut

Nämnden sätter ned fakturorna nr 1, 2, 3, 4, 5 och 6 med 169 044 kronor inklusive mervärdesskatt.

Nämnden avslår Konsumenterna A och B:s begäran om nedsättning av faktura nr 7.

Bakgrund

Advokaten, tidigare verksam vid Advokatfirman I, har biträtt Konsumenterna A och B i två tvister avseende dels uppsägning av en hyresgäst, dels uppsägning av ett nyttjanderättsavtal.

Advokaten har debiterat Konsumenterna A och B sammanlagt 589 380 kronor inklusive mervärdesskatt genom följande fakturor, samtliga utställda av Advokatfirman I;

- Faktura nr 1, daterad den 28 september 2015, om 42 000 kronor inklusive mervärdesskatt, avseende ersättning för arbete.
- Faktura nr 2, daterad den 29 februari 2016, om 8 250 kronor inklusive mervärdesskatt, avseende ersättning för arbete.
- Faktura nr 3, daterad den 29 februari 2016, om 44 000 kronor inklusive mervärdesskatt, avseende ersättning för arbete.
- Faktura nr 4, daterad den 29 februari 2016, om 85 000 kronor inklusive mervärdesskatt, varav 82 500 kronor avser ersättning för arbete och 2 500 kronor avser utlägg.
- Faktura nr 5, daterad den 20 december 2016, om 230 915 kronor inklusive mervärdesskatt, varav 230 000 kronor avser ersättning för arbete och 915 kronor avser utlägg.
- Faktura nr 6, daterad den 20 december 2016, om 152 665 kronor inklusive mervärdesskatt, varav 151 750 kronor avser ersättning för arbete och 915 kronor avser utlägg.
- Faktura nr 7, daterad den 1 juni 2017, om 26 550 kronor inklusive mervärdesskatt, avseende ersättning för arbete.

I följebrev till faktura nr 7 anges att Advokaten totalt fakturerat 589 380 kronor i ärendet, att motparten har betalat 350 816 kronor, att Konsumenterna A och B betalat 49 970 kronor och att det återstår 195 594 kronor att betala för Konsumenterna A och B.

Konsumenternas krav

Konsumenterna A och B har begärt att fakturorna nr 1, 2, 3, 4, 5, 6 och 7 ska sättas ned med i första hand 195 594 kronor, i andra hand 144 690 kronor och i tredje hand 125 594 kronor samt att ingen dröjsmålsränta ska utgå. Som grund för sitt krav har Konsumenterna A och B anfört i huvudsak följande.

Advokaten gav dem följande information via mejl: ”Om ni får rätt i domstol, kommer ni få ersatt alla kostnader” och ”Vi kommer nu ha ett vanligt tvistemål, där full ersättning för rättegångskostnaderna för vinnande part kommer att utgå. Det är därför betydligt bättre att jag hanterar ärendet nu”. Domstolen gjorde en skälighetsbedömning av rättegångskostnaderna i de två målen och satte ned den begärda ersättningen med ungefär 49 procent. Trots detta debiterade Advokaten dem resterande belopp. Tingsrättens bedömning ger en uppfattning om vad som är ett skäligt arvode.

Materialet i ärendet är omfattande, men de kan inte avgöra tidsåtgången för att gå igenom detta. De har följt Advokatens anvisningar och föreslagit de potentiella vittnen som skulle kunna styrka motpartens behandling av dem. Polisanmälningarna mot motparten kommunicerades med Advokaten, men anmälningarna gjordes av dem.

Advokaten informerade dem om att hon var fullt upptagen med ett annat ärende och att hon missat en inlägga som kom under semestern. Detta kan ha påverkat deras oro. De kan inte bedöma om det varit ovanligt mycket kontakter mellan dem och Advokaten för ett mål som detta. Tidsredovisningen som motparten lämnade in var specificerad och det var lätt att utläsa hur lång tid kontakterna varade. De har svårt att följa tidsåtgången i de fakturor som Advokaten utställt.

De frågade om processen mot mäklaren kunde vara till nackdel för dem i sin process, vilket inte kan medföra några högre kostnader. De ifrågasätter även om Advokaten debiterat ett skäligt arvode för överklagandet i sin sista faktura.

De fick inte något uppdragsavtal från advokatbyrån.

Konsumenterna A och B har gett in fakturorna med tillhörande arbetsredogörelser, utdrag från tingsrättsdomar, mejlkorrespondens och fullmakt.

Advokatens yttrande

Advokaten har motsatt sig Konsumenterna A och B:s krav och anfört i huvudsak följande.

Biträdet för Konsumenterna A och B inleddes sommaren 2015. Konsumenterna A och B ville säga upp sin motpart från dels ett hyresavtal avseende två rum och kök i klienternas fritidsfastighet, där också viss hotellverksamhet bedrevs, dels ett nyttjanderättsavtal avseende en samlingslokal, vilken motparten utan ersättning enligt avtalet hade rätt att nyttja under sex veckor årligen i tio års tid. Relationen mellan parterna var mycket infekterad. Motparten var tidigare ägare till fastigheten och klienterna hade förvärvat fastigheten från henne under hösten 2014. Båda nyttjanderättsavtalen hade träffats i nära anslutning till köpet.

Vad gäller hyresmålet förekom omfattande mejlkorrespondens med motparten angående om hon skulle flytta ut. Målet inleddes som dels ett avhysningsärende, dels ett fordringsmål (FT-mål), som efter hand kumulerades. Biträdet var omfattande, bland annat i samband med utflytten och motpartens studsande betalning av hyra i anledning av tillställd rättelseanmaning. Innan förverkandegrunden för obetalda hyror stod klar, var den rättsliga bedömningen om hyresförhållandet var att bedöma enligt privatuthyrningslagen eller enligt 12 kap. jordabalken. Efter den frivilliga avflyttningen kunde dock förverkandegrunderna lämnas därhän i rättsligt avseende. Därav lades mycket tid ned i ärendet.

För skadeståndsmålet ingavs stämning av motparten under hösten 2015 avseende skadestånd för det uppsagda nyttjanderättsavtalet. Anspråket uppgick inledningsvis till drygt två miljoner kronor, dels för kostnaden för ersättningslokal, dels för förlorade intäkter i hennes kursverksamhet. Materialet i ärendet var mycket omfattande med en stor mängd mejl mellan parterna som tog timmar att gå igenom. Ett urval åberopades i tingsrätten för att styrka att motparten trakasserat Konsumenterna A och B. Ett flertal (minst sju) av klienternas angivna potentiella vittnen kontaktades, men endast en person ställde upp. I målet har även åberopats 14 polisanmälningar. Det har varit ett pågående händelseförlopp mellan parterna, vilket har haft stor betydelse för tidsåtgången.

I domen bifölls Konsumenterna A och B:s yrkanden i sak fullt ut, men tingsrätten skar påtagligt i rättegångskostnaderna, dels på grund av att målens svårighetsgrad inte motiverade rättegångskostnadernas storlek, dels på grund av att två ombud inte hade behövts. Hon överklagade domen avseende rättegångskostnadsdelen, men hovrätten meddelade inte prövningstillstånd.

Skadeståndsmålet var inte av enkel beskaffenhet, även om domen var relativt enkelt avfattad. Detta berodde delvis på att motpartens ombud – efter avslutad plädering på rättens uttryckliga fråga – överraskande vitsordade att det var ett benefikt avtal, vilket får anses avvika helt från vad motparten i sitt förhör redogjort för. Rätten hade därför i sina domskäl att utgå från att så

var fallet. Den rättsliga bedömningen av de flera olika moment som annars hade behövt göras, hade varit betydligt svårare.

Tingsrätten anmärkte inte på hennes skicklighet att föra Konsumenterna A och B:s talan, trots den kraftiga nedsättningen av begärt arvode.

Målen handlades separat av tingsrätten, men vid samma möten, och stödde sig på olika grunder och omständigheter. Sammanträden och huvudförhandling debiterades med halva tiden vardera i målet, men målen avhandlades helt separat. Tidsspillan minskade med anledning av detta.

Valet att vara två ombud vid huvudförhandlingen var välmotiverat med hänsyn till den mängd bevisning som var åberopad och att det var två olika mål som skulle avgöras. Nästan inga omständigheter eller rättsfaktum var åberopade i målen. Hon höll i skadeståndsmålet och jur.kand. X höll i hyresmålet.

Även motparten företrädde under en tid av två ombud. Motpartens eget yrkande om rättegångskostnader i enbart skadeståndsmålet uppgick till 401 258 kronor för 199 timmars arbete för ombudet plus resekostnader. Begäran om ersättning för rättegångskostnader i hyrestvisten var av mer normal omfattning eftersom motparten tydligen kostnadsfritt företrädde av hyresgästföreningen och endast vid huvudförhandlingen av Y i båda målen. Hade motparten även vid huvudförhandlingen haft två ombud, är det sannolikt att tingsrätten funnit att det inte var opåkallat att även Konsumenterna A och B hade två ombud. Motparten, som närmast får beskrivas som en rättshaverist, tog flera gånger direktkontakt med henne som ombud, vilket bidrog till de förhållandevis stora processkostnaderna för Konsumenterna A och B. Tingsrätten verkar inte ha beaktat detta.

En icke oansenlig andel av tiden i ärendena bestod av kontakter med Konsumenterna A och B och 509 mejl skickades mellan henne och klienterna. Därutöver var det omfattande telefonkontakter. Klienterna hade inledningsvis svårt att ta till sig de rättsliga bedömningarna. Det krävdes en hel del avstämningar för att Konsumenterna A och B skulle ha möjlighet att göra en väl underbyggd riskbedömning av den pågående processen för att överväga rimlig nivå på en eventuell förlikning.

Hon behövde ofta ha samma diskussion med klienterna var för sig eftersom Konsumenten A befann sig till sjöss. Mot slutet av handläggningen varade några av telefonsamtalen med dem närmare en timme vardera eftersom de var mycket oroliga för processutgången. Mötet för förberedande av klienternas vittnesförhör varade i fem timmar.

Motparten hade också en pågående process mot mäklaren, där Konsumenten A var kallad att vittna. Klienterna var oroliga för detta och vittnesmålet diskuterades en del. Det mejl som Konsumenten A gett in, avsänt den 9 september 2015, innan de anlitat henne att föra deras

talans vid myndighet, är på intet sätt den enda informationen som lämnats i ärendet i det avseendet. Mejlet innehåller endast en upplysning om principen att vinnande part vid allmän domstol får ersätt sina kostnader. Någon mer djupgående information, när endast sju timmar i ärendet var nedlagt och långt innan skadeståndstalan väckts, var inte motiverat i samma mejl.

Senare upplyste hon klienterna om risken för att man som vinnande part inte får ersätt sina rättegångskostnader om dessa anses omotiverat stora och erinrat dem uttryckligen om att kostnaderna i ärendena är stora. Klienterna har inte varit helt omedvetna om en sådan risk och de har fått tillräcklig information för att kunna välja omfattningen av biträdet. Kostnaderna har varit på tal flera gånger eftersom klienterna funnit fakturorna betungande och varit sena med betalning. Kontakterna med klienterna hade den omfattning som kändes nödvändiga.

Även om tingsrätten fann det oskäligt att motparten skulle bära rättegångskostnader av yrkad storlek är det inte oskäligt att Konsumenterna A och B, med hänsyn till deras behov av information och avstämning under processen, får ersätta utställda fakturor. Om Konsumenttvistnämnden finner att dubbel närvaro vid huvudförhandlingen var omotiverat, vitsordas en extrakostnad om 25 000 kronor.

Den sista utställda fakturan avser biträde lämnat för arbete tiden efter huvudförhandlingen och omfattas alltså inte av tingsrättens ställningstagande beträffande rättegångskostnaderna.

Advokaten har gett in tryck och domar från tingsrätten samt mejlkorrespondens.

Nämndens beslutsmotivering

Konsumenterna A och B har gjort gällande att Advokaten informerat dem om att vinnande part skulle få sina rättegångskostnader betalda. Trots att de vann målen framställde dock Advokaten krav mot dem motsvarande hennes arvode med avdrag för det arvode som tingsrätten bedömt skäligt och som motparten betalat. Konsumenterna A och B har vidare gjort gällande att debiterat arvode är oskäligt, främst med hänvisning till den skälighetsbedömning som tingsrätten gjort. De ifrågasätter även det debiterade arvodet för överklagandet till hovrätten.

Advokaten har invänt att hon muntligen upplyst Konsumenterna A och B om risken att man som vinnande part inte får ersätt sina rättegångskostnader om dessa anses omotiverat stora. Advokaten har redogjort för sitt arbete och anledningen till att hennes arvode blivit högre än i liknande ärenden, men vitsordat en nedsättning om 25 000 kronor för det fall Konsumenttvistnämnden skulle finna att det var omotiverat med två närvarande ombud vid huvudförhandlingen.

Det arvode som en advokat debiterar ska vara skäligt, vilket framgår av punkt 4.1.1 i Sveriges advokatsamfunds vägledande regler om god advokatsed. Denna regel ska inte uppfattas på sådant sätt att den utgör ett hinder mot en advokats frihet att med viss marginal bestämma sitt arvode. I nämnda regler punkt 4.1.2 exemplifieras vad som får beaktas vid bedömningen av vad som är skäligt arvode. Det kan vara vad som har avtalats med klienten, uppdragets omfattning, dess art, svårighetsgrad och betydelse, liksom advokatens skicklighet, arbetets resultat och andra sådana omständigheter. Konsumenttvistnämnden konstaterar härvid att det är advokaten som måste visa att omständigheterna sammantagna är sådana att det begärda arvodet är skäligt.

Av mejlkorrespondens framgår att Advokaten vid två tillfällen till Konsumenterna A och B uppgett att vinnande part får sina rättegångskostnader betalda. Nämnden anser inte att Advokaten visat att hon därefter informerat sina klienter om risken att få stå för den del av arvodet som domstolen inte bedömer är skäligt. Mot denna bakgrund och med hänsyn till vad som framkommit om uppdragets art, omfattning och svårighetsgrad sätter nämnden ned fakturorna nr 1, 2, 3, 4, 5 och 6 med 169 044 kronor inklusive mervärdesskatt.

Beträffande faktura nr 7 gör nämnden följande bedömning. Med hänsyn till vad som framkommit om uppdragets art, omfattning och svårighetsgrad bedömer Konsumenttvistnämnden att arvode som debiterats genom faktura nr 7 är skäligt. Nämnden avslår därför Konsumenterna A och B:s krav i denna del.

Nämnden konstaterar slutligen att Advokaten har rätt att begära ränta enligt räntelagen på belopp som förfallit till betalning.

Beslutet har fattats av Göran Ewerlöf, ordförande, Anders Forkman, advokatrepresentant, och Helen Bernerfalk, konsumentrepresentant.

Uppllysning till parterna

Beslutet kan inte överklagas. För mer information om beslutet, se bifogat informationsblad.